

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47

Corespondențele sunt a se adresa la:
Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefranțate se refuză. — Articulii nepublicați nu se înșează.

INSETIUMILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei o
15 cr. rândul cu litere garamond — și timbru de 30 cr. pentru
oare publicare.

Sibiu, 4 Iunie 1884

Alegerile dietali sunt în cursere de 6 dile. Mai avem încă vre-o 5 dile de agitație, și lucrurile s-au isprăvit, agitația a dispărut, pe ocazia veche vor merge desbaterile dietali cu Septembrie începând, și noi vom avea trista rolă de a înregistra la legi aduse pentru noi fără concursul nostru.

Cam așa vor merge lucrurile, căci așa fu cursul lor în trecut, și neschimbându-se într-o nimică situație, putem trage concluziunea de tot logică, atinsă mai sus.

Nu va fi poate fără interes a sci cum stăm noi români din Ardeal după făcutele alegeri și frații din Ungaria, preste care încă mare parte treceau ele.

Adunați în primele dile ale lui Iunie a. c. români din Ungaria și Transilvania au decis; ca față cu viitoarele alegeri dietali în Transilvania să se observe passivitate, în Ungaria români să meargă la urnă cu programă statorită la Sibiu, prin urmare națională oposițională.

Așa români adunați la Sibiu.

La 3/15 Martie români din Ungaria și Transilvania adunați la Budapesta în conferință națională au decis: ca față cu alegerile viitoare atât în Ungaria cât și în Transilvania români să pășească activ cu programă statorită la Budapesta și să meargă mâna în mâna cu guvernul.

Aveam deci două partide naționale cu programe în punctele esențiale identice. Deosebirea între ele este mică, putem să spunem disperată, și antagonismul domitoriu în sinul lor este mare, putem să spunem colosal de mare. Si aceasta este de tot natural. Nouă ne este dat să nu ne înțelegem între noi, pentru că suntem mici cauze de divergență, și n'avem incredere în noi însine. Sau cu alte cuvinte: Lipsa de demnitate națională este cu prisos aruncată din o parte în ochii celeialalte, poate după proverbul cunoscut „Wie der Schelm . . .”

Resistența pasivă pentru Ungaria n'avea nici un sens, să spunem, și așa să și urmat.

Scopul acestei activități nu era de a ajunge deputați români în parlament, ca de acolo vorbind ei să audă lumea năcăzurile românilor. A fost vorba de activitate mâna în mâna cu oposiția. Parola înainte cu trei ani a fost: „Să returnăm guvernul”!

Urmarea a fost că guvernul și-a spus: decât eu mai bine el. Au căutat deci toți candidații naționali, și ei au căutat nu pentru că erau naționali cu programă statorită la Sibiu, ci pentru că erau oposiționali.

Singur generalul Doda a ramas învingătorul, și el a ramas învingătorul, pentru că el este generalul Doda.

Așa atunci, așa și acum. Români din Ungaria s-au pus la luptă în Ungaria, nu pentru că să intre în parlament, și acolo să-și ridice glasul pentru serbanul nostru popor, ci cu scopul de a trănti guvernul, sau cu diarul „Luminătorul” vorbind: „Jos cu regimul Tisza”!

Ce va urma din aceasta. Să punem două these; Succede guvernului cu formidabilul aparat cei stă la dispoziție să impede alegerea de deputați naționali oposiționali? Dacă da, atunci lucrul rămâne cum a fost. După scirile de până acum singurul deputat al Băiei de Criș, dl Petru Truța, a străbătut în parlament cu această programă, și în parlamentul din Pesta dl Truța n'are poziție vrednică de învidiat. Nu va succede guvernului împedecarea, ba se va întâmpla ca oposiția să devină majoritate, atunci se duce regimul actual și va veni altul.

După că cunoasem noi curentul sovinistic de aici în cercurile maghiare și caracterul nepărat și inima de român a bărbătilor noștri, în casul de mai sus situația ar fi și mai acută. Opoziționalii de aici sunt și mai incarnați și și mai fără cumpet în efortările lor de maghiarisare cu forță. Urmarea naturală va fi: „jos cu regimul”!

Să punem casul că acest regim ar fi fost să fie Apponyi-Szilágyi.

S'ar duce acesta, și ar urma Kossuthisti. Ministrul president ar fi Orbán Balázs, de interne Ugron Gábor et tutti quanti.

La presentarea acestui ministeriu toți români ar striga: „jos cu regimul”!

Cu chipul acesta am ajunge din nou la regimul actual al domnului Tisza. Ne am fi perondat odată, ca precum chiar și eri ni să dis din partea unui aprig și neobosit pasivist, să începem d'acapo. Va se spune că rolul noastră este să trătim la guvern și tot trătim și ear să trărim.

Dacă acesta ne este scopul, atunci înțelegem și-nțuta politică a fraților din Ungaria

Despre casul că guvernul actual i va succede a se susținea încă și rolul ce o ar avea deputații români în partida oposițională, tăiem.

Așa în Ungaria.

Aici la noi să spunem: Să stăm acasă. Să spunem că să fie dis. Să spunem în teorie pentru salvarea principiului. Noi suntem apărați mult demnitatea națională, și noi vom fi cei din urmă, cari vom face imputări fraților noștri pentru enunciarea principiului. Ni să spunem: enunciăm principiul ca principiul și nu ne mai interesează, dacă el se va putea și să fie executat. Ne am supus modului lor de vedere și argumentare, și am înghitit și insulta ce ni se face parțială provocativ în mod neusitat între oameni cu civilizație.

Ne-am supus și ne spunem faptului. Principiul este enunțat și din partea lor, și din partea noastră. Densii passivitate, noi activitate.

Principiul la ei, sciind din capul locului, că el este cu neputință de a-și executa, și principiul la noi, sciind din capul locului că el este executabil.

Sau dacă e prea mult să spunem principiul, putem să spunem: „modus procedendi.”

Care e mai bun, urma ar putea dovedi. Actualitatea intru toate vorbesc pentru noi.

Lucrul cel mai natural era, ca ambii să lucrăm pentru modul nostru, și ori care va fi să se fericească pe calea sa națională, aplaudat să fie.

Ce se vedea însă: a merge pe o cale este bine, folositorul, deosebit, a merge pe calea altă: e trădarea națională, meserie, și mai Dumnezeu scie.

În Ungaria „circulus vitiosus” la noi decretarea lucrurilor neexecutabile, cooptarea poporului, și incriminări în dreapta și stânga.

Să nu ne mai facem illușiuni. Amic nu ne este nici guvernul actual, nici cel al lui Appony-Szilágyi, nici cel al lui Orbán-Ugron.

Un curent păcătos domnește adăpost în întreagă Ungaria, și guvernul, fie el Tisza, Appony sau Orbán Balázs — cu Thály Kálmán la culte — este impotent în fața curentului. Este vorba de desnaționalizarea noastră, în privința aceasta suntem chiarificați, și ori ce guvern va urma impotent va fi, și nu ne va da garanții materiale. Si el nu ne va da, pentru că nu ne poate da, și nu poate da, căci în stat constituțional, darea acestor garanții nu zace la disposiția guvernului.

Este vorba deci de conservarea națională. Si eu nu me voi inspira în conservareaamea națională nici dela conaționalii nostri sărbi, nici dela slovacii, nici dela croați, nici dela svabi. Ne vom inspira din sentimentul poporului nostru, și vom fi fericiți, dacă ne vom spune inspira.

E lucru vechiu că tot omul judecă cu capul sau. Unul judecă real și calculează pentru binele naționalei sale, altul să sbor fantasie și trecând preste realitate și posibilitate, ne spune: cum ar trebui să fie.

Aceasta este deosebirea principală între noi. De înțețit cu greu ne vom înțeți, căci e mare antagonismul între noi, și fantasile unor oameni fericiți și îndestulăti încă contribue la dezvoltarea acestui antagonism, așa că vrând nevrând trebuie să presupunem, că și la spatele noastre stă cineva ascuns, și ne împinge spre abisul, ce ne așteaptă cu gură deschisă.

Aceasta este situația noastră actuală. Unica cale de mândruire mai este, că cu inima deschisă să ne

apropiem unul de altul, și în nouă perioadă de trei ani să căutăm căi și mijloace pentru salvarea individualității noastre naționale. Partidele ungurești în dragostea cătră noi sunt cam egale. Noi de noi nu putem fi, căci nu ne iartă împregiurările. De așteptat încă nu mai putem aștepta, prelungă toate asigurările pressei noastre. De înțeles ne putem înțelege numai bunăvoiță să fie între noi.

Să punem deci la o parte partea omenească din noi, și să ne punem la lucru ca frați cu inima deschisă, conduși de rațiune și de soartea poporului lăntuit cu lanțurile sclaviei moderne.

Revista politică.

Din incidentul alegerilor dietali pentru sesiunea viitoare parlamentară în Budapesta, diarele streine și mai ales cele din Viena au reflectat și la natura dualismului și a înfrângării politice noastre în Austria. Nu mai puțin să luat în vedere și conflictul între guvernul unguresc și Croația, care în cele din urmă a degenerat până la suspinderea constituției croate și introducerea absolutismului cu comisarii regesci militari.

In ultimul său număr dñe „Telegraful” din București, „Neue freie Presse” conține un însemnat articol asupra mișcării electorale din Ungaria și rezultatelor ei pentru monarhia dualistă. Acest articol punând în relief atitudinea diferitelor partide politice ungare în ce privește legăturile statului austro-ungar, ne credem datori a estrage din el următoarele pasagii:

„Semnul esterior al campaniei electorale ungare nu poate fi mai bine exprimat de către aceste două cuvinte: *Saxa loquuntur!* Această luptă bogată în scene mișcătoare, și în care mai tot atât să combătut cu cuvinte ca și cu petri, se apropiie de sfîrșitul ei! în curând cetățenii din 194 circumscripții electorale vor merge la urnă pentru a numi pe mandatarii lor.

Mișcarea electorală a fost urmărită de Austria cu multă atenție. Nu pasiunea manifestată, nu sgomotoasa acțiune a aparatului electoral au provocat acest interes. El ia nascere din relațiunile Austriei cu Ungaria, din acele mii de fire cari se încrucisesc pe deasupra Leithei, legând ambele state într-o comunitate de interes în care fiecare parte poate influența asupra celuilalt.

Din acest punct de vedere, nu putem ascunde, că simpatiele noastră stă pe partea lui Coloman Tisza și a partidei sale, și dorim că guvernul actual să triupeze în alegeri.

Vorbind despre primul ministru, „Neue freie Presse” recunoaște că el este omul politicei de interes, că totdeauna a căutat să apere și să facă a triumfta interesele ungare când vin în ciocnire cu cele ale Austriei; totuș, adaogă numitul organ, dl Tisza și apropriat tradițiunile dualismului, a legăturilor de stat dintre Austria și Ungaria; de când e la guvern nici odată acest bărbat de stat nu s'a desmînit nici odată pe acest teren.

Cine voiesc ca dualismul, ca unitatea să fie păstrată, ca mai cu seamă comunitatea economică să fie conservată, trebuie să dorească ca d. Tisza să triupeze.

Din punctul de vedere al relațiunilor dintre Austria și Ungaria, urmează „Neue freie Presse,” triuful fracțiunilor oposiționale ar fi de plâns. Ce ar deveni monarhia în casul când majoritatea Reichstagului să compună din actuala opoziție? Partida independentă vrea să rupă legătura constituțională și economică a statului; asupra acestui punct nu poate fi îndoeală. În ce privește opoziționea moderată, în atitudinea ei asupra acestui punct dominește îndoeala. Altădată, cei mai însemnați membri ai ei cereau ca impositul de consumație să fie unic în ambele părți ale monarhiei; acum, partida țintesce la sfârmarea legăturilor politice și economice. Nici o programă pe terenul economic nu se poate găsi la această partidă. Ce ar fi când majoritatea să compună din aceasta opoziție?

„Dar nu numai din punctul de vedere al relațiilor austro-ungare dorim triumful lui Tisza. Pentru liberalism a început în Europa o nouă eră de luptă. Pretutindeni se pun în indoială rezultatele ultimelor veacuri. Un curent conservator suflă peste toată Europa.“

„În asemenei circumstanțe, e imbucurător a vedea că un om de stat liberal și partidă care-l susține triușa, garantând într-o țeară mersul regulat al parlamentarismului. Chiar și politicește triumful opoziției ar fi un salt în necunoscut. De aceea dorim și sperăm că rezultatul alegerilor de est-timp va face posibilă urmarea sistemei de până acum“.

Parlamentul Croației lucră din răspunderi și amintositatea ce domnește în mijlocul desbatărilor este barometrul cel mai sigur despre căldura cu care se lucră acolo. Ca în toată lumea și în parlamentul Croației sunt oameni cu teorii proprii despre lucruri.

Pre noi ne interesează mult cursul lucrurilor în Croația. Introducerea legilor ungurești în justiție și administrația Fiumei a făcut mare sun în Croația. În ședința de Sâmbătă cestiuina aceasta fu pusă pe tapet. Deputatul Barcici întreabă pre-guvern de unde vine că în Fiume sunt introduse legile ungurești. După cunoșințele vorbitorului, Fiume până la 1867, a aparținut Croației. De atunci și până acum dânsul nu scie ca Ungaria să-o fi ocupat cu arma, sau că dieta croată să o fi cedată Ungariei. A trebuit prin urmare ca cedarea Fiumei să se întâmple în ascuns. Așa s'a și întemplat — dice vorbitorul — s'a făcut cea mai mărsăvă tradare. Si bărbații care făcăru trădarea conduc și acum destinele țărei.

După raportul deputațiunii regnicolare ungare, Croația n'a ridicat protest contra introducerii legilor ungurești în Fiume. Dacă este adevăr că regimul croat n'a exceptuat contra acestei măsuri, atunci el tare a greșit, și trebuie tras la judecată.

În decursul acestei vorbiri deputații din stânga extremitate strigau din respunderi „moarte trădătorilor“ în urmă deputatul Starcevici face următoarea interpellare: „În urma numărăselor mele interpellări, făcută regimul vre-o dispoziție față cu introducerea volnică și unilaterală a legilor ungurești în administrație, justiție și culte Fiumei? 2. Dacă da, ne poate el spune cu ce rezultat? 3. Dacă nu, cum își poate el motiva această intrelasare?“

Ca copii desmerdați Serbia și Bulgaria, s'au sfidat, în urma svediei, ei s'au și maniat, și acum voesc să se iae de cap. Spre norocirea lor, ambii fiind încă minoreni sunt încă sub tutelă. Ca oameni cu minte tutorii au întrevenit. Cabinetele europene au luat cauza în mâna lor. Inițiativa o a făcut Germania, la care s'a alăturat Austro-Ungaria Italia în urmă și Anglia. Russia din capul locului era pentru complanare. Acțiunea puterilor europene n'a rămas zadarnică. Se dice că Bulgaria a decis să se retrage de pe teritoriul cu ceartă. Granița va fi deci deocamdată la punctul Bregovo. De odată cu aceasta s'a desmințit și sgomotul despre concentrarea armatei bulgare. Se dice că Bulgaria nu va întreprinde nici un pas, prin care să ar putea schimba situația de acumă.

Așa în Bulgaria. Curagioasa de Serbie încă s'a mai reccorit. Cu toate că scumpina a dat guvernului mână libera să facă cum-l va tăia capul, el tot n'a făcut nimică că după cum ceteam în „Neue

freie Presse“ un curier din Berlin sosi dilele acestea la Niș cu nește dispoziții privitoare la com-planarea certei.

Deocamdată ca lucrul să aibă și formă, repre-sentantele Greciei, domnul Rangabe, primi asupra sa protecția supușilor bulgari din Serbia. Dacă cu ajutorul bunului Dumnezeu se va delătură și această neînțelegere între aprigele statui slave din peninsula balcanică.

Alegerile.

De Vineri încearcă alegerile pentru deputați dietali sunt în curs. De interes mare pentru noi nu sunt aceste alegeri. Vom nota numai urmă-toarele.

Până Sâmbătă seara guvernul avea 142 de adenți, opoziția moderată 43, independentii 47, antisemiti 11, naționalii 7 și în fine deputați afară de partide erau 7.

După telegramile de azi guvernul are 157, opoziția moderată 45, independentii tot 47, antisemiti 14, naționalii 9 și fără partidă 9.

Inversunarea preste măsură a partidelor ne face să credem că lupta este pentru cășcaval numai, exceptie făcând naționalii, cari nu aspiră la domnie.

Săsii ca oameni disciplinați și-au scos pre-tindinea deputații lor, exceptie au făcut cu cercul Sebeșului, unde ei n'au pus candidat.

Români pe baza pactului dela Arad au câștigat 2 deputați dietali, pe domnul Constantin Gurban, și avocatul Beleș.

Avem deci până acum trei deputați naționali în partida guvernamentală, ca ilustrare a programelor din Sibiu, și adeca pe lângă cei doi de mai sus este să amintim domnul Alecsandru Roman. Prește această vine încă domnul Petru Truța ales în cercul Baia de Criș pe baza programelor dela Sibiu. Lumea pe aici vorbesce că domnul Truța încă va observa atitudinea unui deputat vechiu român: la român cu românii, la guvern cu guvernul. Rămâne singur deputatul Doda consecuent după toate formele în politică românească decretată la 1881 și înnoită la 1884 tot în Sibiu.

Caracteristic este că antisemiti câștigă teren tot mai mare.

Despre rezultatul final al alegerilor cu altă oca-siune.

Starceviciana.

Parlamentul Croației, 13 Iunie 1884.

Adresa în privința comisiului:

Kamenar: „Mi pare bine că Sram dice că toți suntem greșiti. Primesc eu asupra mea toată greseala. Tocăti-mă în cap spădușuți-mă, numai că nu suferiți vătăma-re pactului, respingeți modificările....“

Cred doară ungurii că noi nici nu mai suntem regat? Noi care am alungat pe acești maghiari până la marginea Ardealului, să ve temeți voi de acești bărbăți, cari se tocă în cap, și nu sunt vrednici să ne prindem mintea cu ei.

Pres. Îndemn pre deputatul Kamenar la ordine pentru că a numit bărbăți pre o națiune vecină, cu care stăm în legături de amicitie.

Kamenar: Retrageți-mi de o sută de ori cuvântul ei tot bărbăți rămâni. De ce să nu-mi fie permis a spune

adeverul, pre cănd alții mai și mint. Ne tractează mai rău ca dacălul pre elevi.

Continuând el pre această coardă, presidentul î-de-trage cuvântul, și consultă parlamentul. Strigăte: E minoritate! Se vorbească.

Tkalcică: Se vorbească numai, și cui nu-i place, să meargă afară:

Pisacici: Presidentul însuși provoacă disordinea.

Se face votare din nou. Gălceavă mare.

Dr. Starcevici strigă cătră cei din majoritate: Da scuți-ve, de ce ve este frică?

Presidentul constată că pentru detragerea cuvântului sunt 29, contra 25.

Kutuzovici: Ce comedie mai este și aceasta? Suntem mai mulți de 80 deputați. (Larmă mare, strigăte: Minoritate).

Kamenar: Așă voi să sciu pentru ce mi se detrage cuvântul?

Starcevici: Vorbesce numai, căci cuvântul nu îs'a detras.

Presidentul nu permite lui Kamenar se vorbească.

Se nasce gălăgie nespusă de mare, Voinovici propune închiderea ședinței, presidiul închide ședința, și cea pro-simă o anunță pe diua următoare la 10 ore.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Roman“.

Brașov, 30 Maiu v. 1884. D-le Redactor!

Un act de pie memorie, săvârșit Sâmbătă în 26 l. c. din partea românilor brașoveni pentru regatul nostru concetăean și profesor Ciprian Porumbescu, e păcat să rămână neaprețiat după importanță, ce o merită. Nimic mai deobligător pentru posteritate decât o venerare a memoriei bărbătilor binemeritați ai unei națiuni. Decedatul nostru prof. și compozitor C. Porumbescu, are merit nedisputabil de a fi eternizat în panteonul marilor bărbăti ai națiunei noastre; brașovenii români și-au implinit o datorie sfântă, căci au dat expresiune considerațunei acestui merit. La inițiativa unor amici de aproape ai neuitatului nostru concetăean „Reuniunea română de gimnastică și cântări“, efuclusul întregii inteligențe române brașovene, a aranjat un parastas pentru odihna sufletului reposatului Ciprian în capela cea nouă rom. ortod. din Groaver. Parochi slujitori au fost PP. Ioan Petric, protopopă, — Bart. Baiulescu, catechet și Vasile Voina; asistenți — tot corpul didactic dela scoalele centrale române precum și elevii scoalelor gimnasiale, reale și comerciale, membrii reuniunii amintite și alte persoane particulare. Răspunsurile rituale le a cântat corul reuniunii noastre de cântări, amintite mai sus, spre semn de pie aducere aminte a membrului seu Ciprian, carele s'a rupt de sinul ei prin mutarea la cele eterne. Intonările cântărilor funebrale*) rostite de corul Reuniunii, instruit și condus de dl prof. Pandele Dima, carele conduce și corul liturgic al bisericei sf. Treimi din cetate, au fost atât de pătrundătoare, încât nici o inimă n'a lăsat'o nemîscată și nepăsătoare față de prea împuria perdere suferită prin moartea meritatului nostru profesor. Onoare d-lui prof. Dima, carele a făcut posibil un astfel de efect prin concursul D-sale în această privință, căci altfel nu ar fi putut concurge reuniunea numită în

*) Aceste cântări sunt compuse de bine cunoscutul nostru compozitor George Dima.

FOITA.

CURIERUL LITERAR.

Sumarul: Documente diplomatice. Journal Inédit de Jean-Baptiste Colbert, marquis de Torcy, editat de dl Frédéric Masson. Ludovic XIV și orientala.

După cum diceam întruna din primele noastre scriitori, documentele diplomatice și istorice, cari se publică pe fiecare zi din ce în ce mai numeroase, sunt menite a lumeni multe din cestiunile trecutului, până azi cu totul obșture sau rău înțelese. De alta parte, multe din reputațiile cari păreau consacrate de timp și de judecata învețătilor sunt astăzi sdrobite, unele pe drept, altele cu prea multă pasiune. Printre cesta din urmă să cităm ancheta colonelului Jung asupra lui Napoleon I; printre cele dintâi printre anchetele cari sunt făcute cu drept și cu nenumărate probe, se află cea privitoare la Ludovic XIV, — Ludovic cel mare, Regele-Sore modelul regilor absoluiți, regele care și-a dat numele unui secol întreg din istoria și literatura Franției ca să nu dicem a Europei.

Cine ar fi avut curagiul se nege lui Ludovic XIV, până mai acum vr'o 50 de ani măcar o parte infimă de calități care strălucesc de obiceiu într'un rege mare căpitan profund diplomat, administrator cu bogate și numeroase prevederi? Cine ar fi cutezat numai să șoptească o atare eresie istorică, ar fi fost perdat pentru vecie în ochii drept-credinciosilor istoriei de pe atunci?

Azi multămătă documentelor și spiritului științific și neșătător, care domnește în judecarea nenumăratelor procese ale istoriei universale, cercetătorul ajunge repede la concluziunea bine înțemeiată, că marele rege nu a avut capital înțelucțual al lui propriu, în guvernarea Franției, nici mai mult dar nici mai puțin decât cel care se cerea pe atunci bunăoară unui ministru francez trimis să reprezinte Franția în vre-unul din minusculile principate ale Germaniei.

În aceasta privință și în multe altele, probele erau destule. D. Frédéric Masson ne mai dăde luna trecută încă una de o valoare incontestabilă. Dă a descoperit la începutul acestui an în colecția de autografe și manuscrise ale unui bogat amator din Londra, d. Morisson „Diarul Inedit“ al lui Jean-Baptiste Colbert, marchis de Torcy, fiul lui Ch. Colbert de Croissy, nepot al marelui Colbert și ministru de afaceri străine al lui Ludovic XIV în cei 20 din urmă ani ai lunghi sale domnii. „Diarul“ e compus de Torcy și cu di în timp de trei ani: 1709, 1710 și 1711.

Când revistele anunță apropiata apariție a acestui diar, anotat de d. Masson, furăm siguri că politica orientală a lui Ludovic XIV nu numai cu Orientele ci cu întreaga Europă. — Nu ne-am înșelat de loc. Diarul lui Torcy ne dă pe același Ludovic XIV pe care-l cunoșteam din documentele colecției Odobescu și pe care-l înțelegeam anul trecut din scrierile secolului XVII și secolul XVIII, atât de numeroase la biblioteca națională a Parisului.

Singura nouă lumină, ce volumul de față aduce în ceea ce este și aceea, care micșorează în parte, pentru unii din ministrii regelui responsabilitatea măsurilor luate de Ludovic XIV, — măsuri păgubitoare, nefericite, pline de numeroase consecințe pentru destinele viitoare ale Franției și politicei sale. Reiese din prezentul volum, că responsabilitatea marchisului de Torcy în ochii posterității se micșorează în ceea ce privesc și rul politicii orientale a lui Ludovic XIV, — dacă și se poate numi surfurile, capriurile, copilărescile pretensiuni, amenințările deosebite și politica de „cum imi vine“, cari toate împreună alcătuiesc totalul relațiilor marelui rege cu Inalta Poartă și cu principatele creștine: Transilvania, Muntenia și Moldova.

Ne încercam anul trecut a ne reprezenta că mai fidel posibil ședința consiliului regal (consiliu în care se trătau toate afacerile diplomatice și cele interne de mare importanță) dintre 26 Februarie și poate 1 Martie 1690. Dic 26 Februarie 1690, pentru că aceasta este data sosirii unei scriitori din Constantinopol, trimisă regelui de ambasadorul său d. de Castagnères, la 18 Noemvre 1689. În această scrioare, d. de Castagnères, ca să se justifice în ochii regelui

* Ne încercam anul trecut a ne reprezenta că mai fidel posibil ședința consiliului regal (consiliu în care se trătau toate afacerile diplomatice și cele interne de mare importanță) dintre 26 Februarie și poate 1 Martie 1690. Dic 26 Februarie 1690, pentru că aceasta este data sosirii unei scriitori din Constantinopol, trimisă regelui de ambasadorul său d. de Castagnères, ca să se justifice în ochii regelui

mod direct la această ceremonie funebrală pentru fostul meu membru. Pe lângă acestea o frumoasă cunună de flori cu două panelici mari, pe care se putea ceta dedicată acelui, atârnă lângă proaducerile îndatinate — un viu semn, care vădea în toată splendoarea stima și devotamentul neprefăcut al românilor de aici față de umbra neuitatului Ciprian. După săvârșirea slușbei funebrale dl prof. Andrei Bârsean a rostit o cuvântare foarte acomodată; scurt a vorbit dar adânc a mișcat inimile auditorilor. D-sa încheie cu cuvintele: „să păstrăm dară memoria lui Porumbescu, căci merită!“

Aflu din isvor signr, că tocmai în aceeași zi a desvalit și jalinicul tată al răposatului un frumos monument la mormântul acestuia în *Stupca* (Bucovina) locul nașterii și totodată loc de eterna lui odihnă. Actul săvârșit aici nu poate servi decât numai spre măngâerea neconsolabilului tată, carele poate fi asigurat că cu aceași durere jelesce pe decedatul seu fiu societatea în mijlocul căreia a petrecut scurtul timp al vieții lui de bărbat, ca și densus ca tată trupesc. Numai atâtă măngâiere ia mai rămas vrednicului și mult stimatului tată pentru fiul, carele putea face mult pentru densus și mai mult pentru națiunea noastră, dacă ar fi rămas mai înde lung între noi.

Dic și eu cu dl Bârsean că să păstrăm memoria lui Cipriu căci merită! să i păstrăm memoria nobilelor sale scopuri, cari nu ia permis Creatorul, să și le execute întru toate. Întru altele adeacă intenționa densus a introduce unele schimbări laudabile în referințele sociale ale societății noastre de aici: soarta i-a curmat firul activității lui, fără a și putea vedea măcar cătușii de puțin efect al stăruințelor sale, cari nu le poate desaproba nimenea. Să păstrăm deci memoria lui Porumbescu căci merită!!! G.

Brașov, 1 Iunie 1884. Două scrisori dela Săcele. On. dle Redactor! Voesc să grăesc o vorbă despre o pricina uitată poate până acum de cetitorii vrednicului „Telegraf român“ — de o pricina, pe care un corespondent săceleian o supune judecății publicului în două scrisori: una publicată în Nr. 31. a. c. al gazetei D-vioare și scrisă în deplină necunoștință de caușă; ear' a doua publicată în Nr. 47 și scrisă cu mult mai multă vehemență și mult mai puțină cuvintă, de căt să cade omului, când vorbesce în fața lumii. Adevărul trebuie scos la lumină și, în casul nostru, desfăcut de sgura și rugina, în care săceleianul corespondent voesc să-l ascundă! Drept aceea te rog dle Redactor, să nu-mi iai în nume de rău și să-mi dai voe, ca nepoftit oaspe, să schimb și eu căteva vorbe cu acest domn corespondent, fără a face atâtă personalitate, ce-i obiceiul dlui cum se vede și fără a lăsa patima să-mi domnască gândurile și vorbirea mea.

E vorba adeacă de causele, ce au oprit pe „zeleșii și vrednicii“ învețători din Brașovul-vechiu dela împlinirea datoriei lor, când trebuia să meargă la adunarea generală a despărțimentului I (protopopiatul Brașovului) al reunianei învețătorilor români ortodocși din districtul X (Brașov) tinută 9 Martie v. a. c. în Satulungul Săcelelor. Dl corespondent, de care vorbiu, aruncă vina pe parochul Perșenariu, care — după cităjuna Domniei Sale — ar fi dis epitropului, ce întrebă de stat: „Lasă-i să meargă și pe jos, că și eu mergeam pe jos, când eram învețătoriu, car' bani nu aveam!“ În Nr. 43 al „Te-

legrafului român“ epitropul G. Puiu, deslușesc astă necorrectitatea a relației dlui corespondent, după a mea părere, grăind numai și numai adevărul, pe care chiar și vrășmașul secolean trebuia să-l recunoască și pe care de bună samă l'a și recunoscut! — L'a recunoscut?! — Sigur, l'a recunoscut, de vreme ce în scrisoarea din Nr. 47, în răspunsul, ce dă la deslușirile și explicațiile dlui epitrop, corespondentul să terese ca de flacări să nu dică vre o vorbă despre cea mai de căpetenie parte a scrisorei dlui Puiu, care este și adverata pricina, de care s'a ocupat dlui. A vădut netemeinică acușării d-sale și nepuțind a o mai susține, a tăcut. — Această împregiurare ar fi de ajuns pentru cea mai deplină desvinovățire a părintelui Perșenariu în fața lumii drept judecătoare și nici noi nu am mai sta la vorbă, dacă nu ni-am fi propus să dovedim niște nouă uneltiri ale corespondentului săcolean, ce trebuie să le numim și noi „tendențioase“ și încă în toată puterea cuvântului.

Trecând adeacă dlui dela nenorocita pricina a învețătorilor și legându-se de atribuțele — jignitoare pentru dlui — ce dl Puiu le dă părintelui Perșenariu în scrisoarea sa, numindu-l „zelos, activ și neobosit binevoitor și binefăcător“, corespondentul cercă să șteargă acestui vrednic om ori și ce merit ce are el pentru binele și înaintarea parochiei sale, cercă să seducă astfel în mai mare măsură opinionea lumii și vorbește cu multă mănie și multă sbuciumare.

Dar să vedem ce vorbesce dlui?

După căte va oțerite întrebări, grăesc la un loc despre faptele părintelui Perșenariu, cu următoarele cuvinte: „Dacă-ți place (părinte) și tu validita atari nobile jertfe, atunci și ai făcut numai datoria, cu toate că ridicarea scoalei și alte imbutățiri și iau isvorul din activitatea anumitor parochieni de aici Diale, ca dl Gligor Porescu și Ogea, cu cari ve impungeați la toate ocasiunile, de oare ce acestia nu înțelegă jertfa pentru binele comun și precum o înțelegi Dta!“ — Scoala ridicată de Porescu și Ogea?! — Amar te își li, dle corespondent și false sunt notițele jurnalului Diale, cu care atâtă mi te laudă! Scoala se ridică la 1870 și domnul Porescu abia la 18 Ianuarie 1876 se face membru al parochiei Brașovului-vechiu, cum pe deplin se poate încredința ori cine, căutând numai actele în archiva bisericiei de acolo! Nefind nici măcar membru al parochiei, cum putea domnul Porescu să ridice „prin activitatea sa“ o scoală pe samsa unor oameni, pe cari nici nici cunoștea poate și de cari nici legături mai strânsă, de credință de pildă, nu îl legă? Cât pentru dl Ogea, drept grăind trebuie să spunem că a dat și dlui dinarul seu, precum fiecare (?) parochian a dat căte ceva după cum îl lăsa starea și împrejurările despre partea imbutățirilor însă, dle corespondent, ne vei erta și ne vei da voe să-ți spunem o vorbă de omul, pe care atâtă îl laudă, măcar că găsești ne cade a face aceasta. Apoi acest domn propunea odată — martor este protocolul luat în ședință din 3 Iunie 1873 a comitetului parochial — să se reducă plata de învețător dela trei la două sute și mai corea să se tragă ceva din ea, când dascălul lipsia în vîro vreme dela scoală din caușă de boala de pildă! Atunci năș fi întrebă și eu, cum dta faci acum: Ce Djeu să facă un biet dascăl cu astă cătă-va bani și cu scumpetea cea mare de aici!! Parintele însă, pe care îl vrăjmaștei să impotrivia, de bună samă la

asa hotărîri și eată pricina, pentru care „să împună la toate (?) ocasiunile“ cum și dta sci și iată de ce felii sunt și „prigonile învețătorilor“ prin locurile noastre! Prin niște neadevăruri ai căutat să dovedești un alt neadevăr, care în nici o legătură nu sta poate cu ele și care ai crezut că îți vor ajuta de minune acușările, ce le faci cu așa dănicie și-ți vor ajuta și seducerea judecătei publicului cetitor! dacă de nimic nu să va fi cineva apoi de astă judecătă trebuie să se sfiască!

Ea după aceste vorbe să mai deslușim o înțelegere a cuvintelor dlui Puiu, pe care secoleanul corespondent le pricepe altfel, de cum le pricepe noi, sau mai cu adevăr grăind, voeste să le priceapă altfel! Înțelegând reu pasagiul din scrisoarea din Nr 53 „dacă însă aceștia (învățători) nu sunt mulțumiți cu aceste salare, poftăscă în întreg protopopiatul și dacă le place chiar la parochiile cele mai bogate și las — dacă în proporție cu prea modestele mijloace ale parochiei noastre vor afila salare mai bune,“ dl corespondent dice triumfător: „Adeacă dta (părinte) le amărești viața cu totdeaunsul, ca în urmă sătărânduse ei de bunăvoie, să ia lumea în cap.“ Eu înțeleg astfel. Parochia nu se poate făli că e bogată, cum și dl Puiu spune în scrisoarea sa, și a da mai mari salare — e peste putință. Sunt învețătorii nemulțumiți?! Caute, cerceteze în tot locul ce salare se dau și — în proporția mijloacelor — vor trebui să recunoască și ei că a le lor sunt destul de mari și vor trebui atunci să fie și mulțumiți! — Așa e înțelesul lor, al vorbelor dlui Puiu, scos *sine ira* nu în chipul și felul corespondentului săcolean, care vede-se că să pricepe destul de bine să schimbe înțelesul vorbelor după cum dlui îl vine mai bine la socoteală?

Ne oprim aici.

Cred că a mai vorbi încă în astă pricina ar fi de prisos: ajunge, că am vădut cum secoleanul corespondent nu e în stare să probeze și să susție acușarea adusă împotriva unui vrednic părinte, ci voește să o facă vorbă moartă: ajunge, că am vădut din două pilde destul de isbitoare, cum îoadins ceară el a compromis numele lui la lumea mare. Nedreptatea însă multă vreme nu ramane ascunsă. Dar ce mult ne miră, este împregiurarea, că acest domn corespondent mai culează a vorbi de „modestia și respectul celor care sunt de stimata dsale persoană“ (a părintelui Perșenariu), precum și de „vădu și demnitatea“ ce și dlui dice „că o poartă“ Bine era, dacă ținea seama de modestia și respectul cu care se laudă? dar nu a ținut — împregiurare ce ne aduce aminte de o vorbă din popor: „el cântă, el descântă“, sau tâlmăcită mai pe înțeles și cu potrivită aplicăriune la casul nostru: „Serie bietul om să-i treacă vremea și uritul — dar ce scrie, Djeu îl stie!“ B.

Varietăți.

(Postal). Se deschide post de magistru postal în comunele Ghimbav și Cristian, comitatul Brașovului. Cauțiune fl. 100. Salariu anual fl. 150 pașal de cancelarie fl. 40.

Suplicele a se trimite în termen de 3 săptămâni la direcția de postă în Sibiu.

(Boiangiul și novosul). A fost odată un snovos. El spăriase o lume cu glumele lui cele nesăbuite. În cele din urmă își găsi băcăul. Duncușe odată la un boiangiu, și disse:

de bătaia diplomatică în care fusese cu total învin de Constantin-Vodă al Muntei, spunea a tot puternicului și înămăratului său stăpân, că Brâncoveanu cumpără pe Wohner însărcinatul de afaceri al Franciei la Constantinopol după moartea dlui de Girardin și până la venirea la post al dlui Castagnères. Ludovic XIV, de mai nainte încă, nici nu voi să scie cine e Brâncoveanu. Domnul Muntei e pentru qensul un necunoscut, cum îl uimesce el însuși într-o scrisoare adresată dlui de Girardin și îl căre Ludovic dă zor să fie Tököly principă al celor trei principate daciane, deși i se spusese de trimișii sei că România au declarat solemn că: „își vor da până și cămașa, și Tököly tot nu va fi ales domn al Valachiei“.

Deci, Ludovic e în sala consiliului, înconjurat de fiul său „Monseigneur le Dauphin“ de Louvois, Pontchartrain, Beauvilliers, Pomponne, Colbert-Croissy și alii membri ai consiliului regal. Înținsă pe masă — căci era să se ceteastă curierul oriental. — „Noua carte geografică a principatului Transilvaniei împărțită în cinci națiuni, sub-împărțită în districte și comitate și alcătuită după deosebite memorii, mai cu seamă din ale lui G. C. de Vignola, de către Nicolas Defer, geograful I. S. R. Delfinul Franției“ — cartă apărută în 1690 și despre care „le Journal des Savants de Luni, 8 Februarie 1691 vorbesce cu elogii.

După cetairea rapoartelor nenumăraților emisari ai politicei franceze din Transilvania, se cetease scrisoarea dlui de Castagnères. Închipuij-ve pe marele, pe mandrul rege al Franției audind că un „necunoscut“ (Brâncoveanu) a în-

francese de la Constantinopol, nici de vr'un folos nu putea să fie (cum urmarea o areță) tradiționalei politice a regilor Franciei, la Bosfor și airea.

Dă, dar care ministru ar fi îndrăsnit să spună regelui aceste idei când scia tare că a tot puternica nescință a lui Ludovic XIV hotărise altfel? Cine ar fi crezut a spune că dnii țările române și principatul Transilvaniei n'aveau nici un interes să fie la toată, nici cu Austria, nici mai târziu cu Rusia, nici la rigoare, cu Turcia; că toti să îndreptează de mult încă spre Occidente și să fi depărtarea protectorilor ce caută nu-i va josi în cele mai scumpe ale lor interese, cum făceau adesea protectorii cei apropiati; că toti, și printre ei cel dintâi, atunci, Brâncoveanu nu aștepta decât dorința lui Ludovic XIV, — dorință însă sineră și probată, — a intra în alianță și supt ordinele regelui Franției, când acesta i-ar fi arătat că nu voiesce să-i ia tronul și că-l va apăra în contra tuturor vrășmașilor lui dela Constantinopol și d'airea?

Nimeni nu culeze să vorbească astfel. Ludovic XIV hotărise să cocoțeze pe Tököly pe t'onurile române, și Tököly trebuia să fie cocoțat, *Le Roy le veult, Dieu le veult!*

Lupta deci continuă la Constantinopol cu același neșimbat însukses în contra Brâncoveanului și pentru fericea Benjaminului lui Ludovic XIV, pentru căpătuirea lui Tököly, care necăpătuit rămasă.

(Va urma.)

— Domnule, te rog să-mi spui cât costă să-mi văpsesci brâul ăsta?

— Cum să ţi-l văpsesc, nene? întrebă boiangiul.

— Eată, roșu să nu mi-l faci, că nu-mi place.

— Bine; să ţi-l fac negru.

— Nu-mi place.

— Albastru, galben, negru, stacojiu, etc.

— Știi ce? să nu mi-l faci nici roșu, nici albastru, nici galben, etc., însă să mi-l văpsesci într-un fel așa cum să-mi placă.

— Prea bine, dîse boiangiul, care vădu cu cine are a face. Ți-l fac. Dar costă atât.

— Ba atât.

— Ba atât.

— Ei, aide să fie de bine!

In sfîrșit se învoia și din preț. Apoi calendarul de snovos dîse:

— Când credi să fie gata, ca se viu să-l iau?

După ce se gândi puțin, se scăpină în cap, boiangiul răspunse:

— Așa avem Luni; apoi, să nu vîi nici Marti, nici Mercuri, nici Joi, nici Vineri, nici Sâmbătă, nici Duminecă, nici Luni, încolo poți veni când vei voi.

Intr-o din dilele săptămânii următoare, mușteriul cu brâul vine la boiangiu, și voiesce a sci dacă brâul este gata.

— Ei, eată am venit precum mi-am dîs: gata este brâul?

— Me eartă, respunde boiangiul, eu nu ţi-am dîs să vîi adi, Marti. Fă bine me rog și ti adu aminte cum ţi-am dîs.

După trecere de altă săptămână, același răspuns după încă o săptămână trecută, întrebă din nou:

— Dar bine, domnule, când să viu?

— Ori când vei poftă, răspunse boiangiul, numai în dilele în care ţi-am dîs la început să nu vîi fiind că nu este gata.

Acum vădu calendarul că voind a păcăli să păcălit însuși. Și ca să poată să-si scoată brâul, alergă la alte mijloace. Trase pe boiangiu la judecătă.

— De ce nu dai brâul omului? întrebă judecătorul pe boiangiu.

— Domnule judecătoriu, răspunse boiangiul, omul acesta mi-a adus în adevăr un brâu ca să îl văpsesc, și mi-a dîs să nu îl fac nici roșu, nici galben, nici verde, nici albastru, nici negru, nici fisticiu, etc. și ne-am învoit din preț.

— Așa este, Domnule judecătoriu, începă a dice snovosul. După ce ne-am învoit omenesci, l-am întrebat tu ce să să viu să-l iau, și mi-a răspuns că să nu viu nici Marti, nici Miercuri, nici Joi, nici Vineri, nici Sâmbătă, nici Duminecă, nici Luni. Era intr-o lună când i-am dus brâul să-mi văpsească. Peste o săptămână când m'am dus să-l iau, mi-a zis că nu e gata. Peste altă săptămână mi-a dîs că și la început. Și de atunci decăte ori m'am mai dus să-mi i-au brâul, mi-a răspuns că eu me duc tot în dile în care dînsul mi-a spus că nu e gata.

— Judecătoriul vădend ce feliu de oameni are a judeca, se trase la chibzuire. Apoi le dîse:

— Slujitorul acesta, om al Tribunalului, este însărcinat să ve impacă. Duceți-ve cu dînsul.

Slujitorul fi duse pe dealul Mitropoliei; acolo prin ajutorul altor slui, fi legară fedeleș pe amendoi la un loc, unul în față altuia, le dete drumul de vale. Pe când veneau d'a berbeleaca, slujitorul întrebă pe omul cu brâul:

— Cum să-ți văpsească brâul?

— Să-l văpsească cum dracu l'o vopsi răspunse el.

— Când să vie omul să-si ia brâul? întrebă pe boiangiu.

— Să vie când naiba o veni că este gata.

„Adevărul“ *Un culegător tipograf.*

* (Avi). La direcțunea supremă de scoale pentru districtul Sibiului este vacant postul de cancelist.

Salariu fl. 400 și bani de quartir fl. 100.

Suplicele adresate ministrului regesc unguresc de culte și instrucție publică sunt să se trimit până la 30 Iunie a. c. la inspectorul suprem de scoale al districtului Sibiului, dl Elischer József și sunt să se instrui cu documente despre starea etății, religiunea, relațiile cu obligământul militar, studiile făcute, cunoștința limbelor și alte testimoni eventuale despre serviciul făcut.

Cei cu diplomă de profesor pentru scoalele medii vor fi preferați.

* (Gemeni înădiți). La 20 Ianuarie 1878 s-au născut Skeyzhow, plasa Mühlhausen în Boemia doi copii înădiți de seces feminin. Acești gemeni astăzi sunt espusi în Panopticul din Berlin. Privitorul se uimește vădend această minune a naturii și anatomistul înzădar se încearcă a descoperi acest misteriu al naturii. Nasceri de gemeni înădiți s-au văzut în timpul mai nou adeseori, precum au fost cele 2 surori din Ungaria Elena și Iudita, și cei doi arapi, cunoscuți sub numele de „Priveghitoarea cu două capete.“ Nici una din aceste părechi însă n'a avut o constituție corporală atât de bine dezvoltată și regulată ca aceste două surori gemene înădite numite Rosa și Iosefa Blaczek, afară de această ele sunt de o frumusețe, încât damele din Berlin sunt încantate și uimite de neînsă regularitate și frumusețe a trăsurilor fisonomiei.

Profesorul Dr. A. Breisky, medical primariu al clinicei materității din Berlin dîse că această minune a naturei constă în înădirea și creșterea împreună a părților posterioare, căci toate celelalte părți ale corpuri sunt de sine statătoare și bine dezvoltate. Mintea acestor fetițe acum de 6 ani este mult dezvoltată, moralul e bun, sunt liniste și pacinice, și au un temperament foarte placut. Se pare, că ele nu-și frământă de loc capul cu soarteala lor. Se mișă cu o dibacie rară și prin o schimbare reciprocă a puterilor lor fizice, umblă repede prin sală și se urcă pe scări, fără a se lupta cu greutăți. O apariție ciudată oferă somnul gemenelor: Când Iosefa doarme, Rosa rămâne căte două, trei ceasuri deșteaptă: după acest restimp se schimbă rolul și doarme Rosa privelghând până dininea Iosefa. Această împregiurare reclamă o priveliște nocturnă deosebită, căci fetița care e deșteaptă nu voiesce să stea nici un minut fără societate. Dîna să joacă ca copii cu păpuși și alte jucării; sunt foarte prietenoase și recunoscătoare acelora, cari le dă jucării. Tin cu o placere deosebită la guvernatorul lor, Fuchs, care le însorăște pretutindinea. O impresie dureroasă face asupra asistențelor, când se naște între fetițe ceartă pentru vrăjucărie și amenință una pe cealaltă: „Dacă nu mi-o dai, las să înă despartă (taie) de tine?“

* (Bibliografie.) A eșit de sub tiparul în editura redacționei „Observatoriului“ „Raportul lui Avram Iancu,“ prefect al unei legiuni românesci. Despre faptele oastei poporane, care a stat sub comanda lui pe timpul răsboiului civil din Transilvania în anii 1848/49. Sibiu, tipografia lui W. Krafft, 1884. Octav. 70 pagini, hârtie bună, tiparul frumos. Credeam că ori ce recomandare a acestei broșure este de prisos, recomandându-se ea înșași. Răsboiul civil din anii 1848/49 și lupta purtată de Iancu pentru neamul românesc sunt proprietatea istoriei.

Redacționea „Observatoriului“ însorăște raportul cu următoarea

Notă la această traducție.

Indată după pacificarea țărilor scăldate în sânge și după restaurarea sigurăției, împăratul a trimis la Transilvania în Septembrie 1849 de guvernator civil și militar pe generalul baron Ludovic Wohlgemut, de a cărui misiune foarte grea să aținut și adunarea de informații din tot cuprinsul țărei, despre toate evenimentele din cele vre-o luni trecute și mai în scurt despre toată starea țărei devastată. Prefecții cetelor române și oficerii împărașesc atașați la acelea de către fostul comandant împăratesc FML baron Antonie Puchner încă au fost obligați să face raporturile lor. Era în interesul prea învederat al românilor, că acelea raporturi să se compună în limba germană. Spre acest scop și ca raporturile să se compună într-un stil istoric, Ioan Maiorescu fost director de liceu, venind dela deputație noastră din Viena, se opri trei septămâni în munții Apuseni pe la Abrud, Câmpeni, Vidra, Ofenbaia, Zlatna, Alba-Iulia, de unde adună în aceleași dîle tot materialul căt numai să a putut, atât în scris, din acte și corespondențe, căt și din graiul viu dela prefecti, tribuni preoți și dela alții oameni, confrontând, cernând și alegând cu ochiul sau critic; apoi venind la Sibiu și în urmă la Brașov, unde-i remăsesese familiile, Ioan Maiorescu compuse toate trei rapoartele, al lui Iancu, Balint și Axente, apoi le trimise fie căruia din ei spre ale supune din partea lor la revisiune. În fine prefectii subscrîndu-le le-au înaintat la guvern.

In același timp deputație din Viena le a publicat în „Românen der österrreichischen Monarchien“ cu spesele baronului Sina.

24 Maiu 1884.

Redactorul „Observatoriului.“

* (Scoala Practică) Nr. 2 pro Maiu, a apărut și conține: După esamenele de vară: VII. Propriuține intre studii. — Teoria și practica în educație: Epistola II: Despre creșterea scolarilor la buna cunună. — Fiul cel perdut. Lectiune schițată din istoria biblică, pentru scoalele elementare, bieniului III. — Substantivul: Nume comun și nume propriu. Lectiune practică din gramatica română. — Tractarea Abcdarului: „Purtarea cu cunună. — Convocare. — Varietăți. — Bibliografie.

Loterie.

Sâmbătă în 14 Iunie 1884.

Viena:	87	12	20	44	90
Timișoara:	80	4	24	17	54

Bursa de Viena și Pesta.

Din 14 Iunie n. 1884.

	Viena	B-pestă
Renta de aur ung. de 6%	122.55	122.50
Renta de aur ung. de 4%	91.85	91.85
Renta ung. de hârtie	88.75	88.65
Renta de aur austriacă	101.80	101.75
Achiziții de bancă de credit ung.	305.70	306.75
Împrumutul drumurilor de fer ung.	143.—	14326
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	96.90	96.50
II emisiune de obligații de stat dela drumul de fer orient. ung.	119.—	119.—
Obligații uni de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	102.60	102.75
Obligații uni, cu clausul de sorăre	101.50	101.50
Obligații uni, urbariale temesiane de	101.75	101.—
Sorii de stat dela 1860	135.25	135.25
Sorii unguresci cu premii	115.25	115.75
Sorii de regulares Tisza	114.80	114.50
Datorie de credit aust.	79.85	100.—
Datorie de stat austriacă în argint	81.30	81.30
Datorie de stat austriacă în hârtie	80.45	80.50
Scriuri fonciare ale institutului „Albina“	—	100.80
Achiziții de credit aust.	310.40	311.30
Achiziții de bancă austro-ung.	857.—	852.—
Galbin	5.75	5.74
Napoleon	9.66	9.66
London (pe poliță de trei luni)	121.80	121.90

MORBURI SECRETE

le vindec pe baza experiențelor celor mai nouă scientific, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conțurare în ocupăriune. Deasemenea și urmăriile cele mai reale ale păcatelor secrete din tinerete (onanii), destrucținea nerăvilor și impotenza. Discrețiune că se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaliat despre morb.

[645] 29

Dr. Bella,

membre la societăți scientifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.

CONCURS.

Pentru întregirea postului vacant de paroch din parochia gr. or. de clasa III. din Iași, cu filia Sămărtin în protopresbiteratul Regheștelui, prin aceasta se scrie concurs cu terminul de 30 dîle dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Parochul până la eventuala edificare a casei parochiale va locui în scoală lângă care se află 2 grăduri cu 1 sură.

2. Porțiunea canonica: arătoriu 11 Jugăre 438 □, feneanu 8 Jugăre 1383 □° păsune 1 jug. 100 □° prețuite în 216 fl.

3. Folosirea cimitierelor dela biserică din materă și filiuă.

4. Birul în naturale a 16 cupe vechi sfărmit dela 116 familii 116 fl.

5. Dela 116 familii căte una din lucru cu palmele a 30 cr. 34 fl. 80 cr.

6. În ajunul botezului Dui dela 116 familii căte 10 cr. 11 fl. 60 cr.

7. În ziua învierii Dui dela 116 familii pentru molitve căte 10 cr. 11 fl. 60 cr.

8. Stola usuată după calculul mediu 50 fl. cari toate computate dau un venit anual de 440 fl.

Doritorii de a